norden

Pohjoismaiden ministerineuvosto

Ved Stranden 18
DK-1061 København K

www.norden.org

NORDISKE ARBEJDSPAPIRER

POHJOISMAISET TYÖASIAKIRJAT

Kuluttajaopas

Käytä vaatteitasi – Käytä päätäsi – Vaali ympäristöä!

*Rostra Kommunikation v/ David Zepernick, Katrina Feilberg Schouenborg,
Sarah Lindegaard & Mathias Wulff Jensen.*

*Co-konsulenter hos FORCE Technology Rasmus Nielsen, Anders Schmidt &
Kristian Dammand Nielsen*

<http://dx.doi.org/10.6027/NA2014-925>
NA2014:925
ISSN 2311-0562

Pohjoismaiden ministerineuvosto on myöntänyt tukea tämän asiakirjan julkaisemiseen. Asiakirjan sisältö ei välttämättä edusta Pohjoismaiden ministerineuvoston kantaa, näkemyksiä tai suosituksia.

KULUTTAJAOPAS

Käytä vaatteitasi – Käytä päätäsi – Vaali ympäristöä!

Tiedätkö, miten paljon käyttämäsi tekstiilit kuormittavat ympäristöä? Et luultavasti. Vain harvat nimittäin tietävät. Tekstiilien, etenkin vaatteiden tuotanto vaatii valtavia määriä vettä ja kemikaaleja. Lisäksi hiilidioksidipäästöjä syntyy enemmän kuin yleisesti luullaan.

Tässä kuluttajaoppaassa kerrotaan, kuinka paljon vettä ja kemikaaleja käytetään ja kuinka paljon hiilidioksidia syntyy vaatteidemme valmistuksessa – ja miten sinä voit kuluttajana vaalia ympäristöä.

Yhden t-paidan valmistus vie noin 1400 litraa vettä

Yhden t-paidan valmistukseen kuluu noin 1400 litraa vettä, mikä vastaa yli kymmentä täyttä kylpyammetta.

Yhden ihmisen vuodessa ostamien tekstiilien tuotantoon kuluva vesimäärä ylittää reilusti sen vesimäärän, jonka kolmen hengen talous kuluttaa esimerkiksi peseytymiseen, siivoukseen, pyykinpesuun, ruoanlaittoon ja wc:n huuhteluun.

Keskimääräinen vedenkulutus:

Kotitalouden keskimääräinen vedenkulutus suhteessa yhden ihmisen vuoden aikana ostamien vaatteiden valmistuksessa kuluvaan vesimäärään.

Vedenkulutus litraa vuodessa.

CO₂-päästöt vastaavat automatkaa maailman ympäri

Pohjoismaissa asuvan ihmisen yhden vuoden aikana käyttämien tekstiilien tuotanto aiheuttaa hiilidioksidipäästöjä keskimäärin saman verran kuin 2 000 kilometrin automatka. 20 vuoden päästöt vastaavat siis matkaa maailman ympäri!

Yhden ihmisen vuodessa käyttämien tekstiilien valmistuksen aiheuttamat hiilidioksidipäästöt ovat siis valtavat – ja aiheuttavat enemmän haittaa kuin kodinkoneiden, kuten pesukoneen, liedan, uunin, jääkaapin ja pakastimen sähkönkulutus.

Matka autolla ajettuna:

Henkilöauto tuottaa Tanskassa keskimäärin 157,7g hiilidioksidipäästöjä *henkilöä ja kilometriä kohden*. Luku on samansuuruinen Norjassa, Ruotsissa ja Suomessa.

- Yhden ihmisen keskimäärin vuodessa käyttämien tekstiilien tuotannon aiheuttamat CO₂-päästöt vastaavat Tanskassa: 2143 km ajamista autolla
- Yhden ihmisen keskimäärin vuodessa käyttämien tekstiilien tuotannon aiheuttamat CO₂-päästöt vastaavat Suomessa: 1756 km ajamista autolla
- Yhden ihmisen keskimäärin vuodessa käyttämien tekstiilien tuotannon aiheuttamat CO₂-päästöt vastaavat Ruotsissa: 1902 km ajamista autolla
- Yhden ihmisen keskimäärin vuodessa käyttämien tekstiilien tuotannon aiheuttamat CO₂-päästöt vastaavat Norjassa: 1 928 km ajamista autolla

165 haitallista kemikaalia

Ruotsalaisessa tutkimuksessa on tunnistettu 165 haitallista kemikaalia, joita käytetään tekstiilien valmistuksessa.

Tekstiilien valmistuksessa käytetään erittäin paljon kemikaaleja. Monet näistä kemikaaleista ovat haitallisia ympäristölle ja/tai ihmisille. Lisäksi on erittäin vaikea saada tietoa siitä, mitä kemikaaleja käytetään missäkin tekstiileissä. EU on erityisen huolestunut ftalaattien, antibakteeristen aineiden ja valkaisuaineiden käytöstä tekstiileissä. Ympäristömerkittyjä tekstiilejä ostamalla voit vähentää monien tekstiilien valmistuksessa käytettävien ympäristölle ja terveydelle haitallisten kemikaalien aiheuttamaa kuormitusta.

Mitä sinä voit tehdä kuluttajana?

Jos haluat vaikuttaa ja pienentää nykypäivänä tekstiilien valmistukseen käytettäviä valtavia vesimääriä, vähentää monien haitallisten kemikaalien käyttöä ja pienentää suuria CO₂-päästöjä, voit kuluttajana tehdä paljonkin. Vaikuttaminen on helppoa ja yksinkertaista:

Kysy ympäristömerkittyjä vaatteita

Monien muiden tuotteiden tavoin myös vaatteet voivat olla ympäristömerkittyjä. Vaatimalla tekstiileiltä ympäristömerkintää, kuten Joutsenmerkkiä tai EU-kukkaa, voit vaikuttaa suuresti siihen, että kemikaaleja ja vettä käytetään vähemmän ja että tekstiilien valmistuksesta aiheutuu vähemmän hiilidioksidipäästöjä. Samalla pienennät omaa ympäristöjalanjälkeäsi.

Osta ja myy käytettyjä vaatteita

Muoti muuttuu nopeasti ja juuri äsken käyttöön ottamasi vaatteet eivät kohta enää olekaan muodissa. Älä kuitenkaan heitä vaatteita roskeen. Ne voi varmasti myydä verkossa – ja samalla ehkä ostaa tilalle uuden käytetyn vaatteiden. Internetin ja sosiaalisen median ansiosta yksityiset kuluttajat voivat nykyään myydä ja ostaa käytettyjä vaatteita verkossa. Tutustu esimerkiksi sivustoon www.trendsales.fi. Ostamalla, myymällä tai korjaamalla käytettyjä vaatteita tai vaihtamalla vaatteita jonkun kanssa vähennät vaatteiden aiheuttamia ympäristövaikutuksia.

Vaadi laatua

Ostamalla korkealaatuisia ja kestäviä vaatteita ehkäiset tekstiilijätteen syntyä.

Lahjoita käytetyt vaatteet hyväntekeväisyyteen

Sen sijaan, että heittäisit tarpeettomaksi käyneen t-paidan, hameen tai villapaidan roskeen, ympäristöystävällisempi ratkaisu on käytetyn vaatteiden lahjoittaminen hyväntekeväisyyteen, jolloin muut ih-

miset voivat saada siitä iloa. Samalla vähennät suuria ympäristövaikutuksia aiheuttavaa uusien tekstiilien käyttöä.

Seuraa uusia aloitteita

Uusia ympäristötietoisten tekstiilien vaihtamiseen, myymiseen, lainaamiseen ja ostamiseen liittyviä yrityksiä ja aloitteita syntyy jatkuvasti. Seuraa niitä lähiympäristössäsi ja verkossa. Tai ehkäpä keksit sellaisen itse?

Käytä vaatteitasi – Käytä päätäsi – Vaali ympäristöä!

Kuten huomaat, voit vaikuttaa tekstiilien ympäristövaikutuksiin monin tavoin. Voit kierrättää ja uusiokäyttää, ostaa ympäristömerkittyjä ja laadukkaita vaatteita sekä ostaa ja myydä käytettyjä vaatteita. Näin autat vähentämään tekstiilien tuotannosta aiheutuvaa suurta veden, energian ja kemikaalien kulutusta. Ostamalla ja käyttämällä vaatteita harkiten voit suojella ympäristöä helposti ja yksinkertaisesti.

Lue lisää osoitteesta www.norden.org